

تقویت نظام بانکی ایران و اثر آن بر آزادسازی و رشد اقتصادی کشور

کمیل طیبی^۱
مرتضی سامتی^۲
یاسر عباسلو^۳

چکیده

امروزه اهمیت آزادسازی‌های اقتصادی و تقویت بازارهای مختلف ملی و جهانی برکسی پوشیده نیست. از سوی دیگر، اعمال آزادسازی‌های تجاری و مالی در تعهد کشورهای عضو سازمان جهانی تجارت، امر ثابت شده‌ای است. در ادبیات اقتصادی نیز همواره بر ایجاد ثبات و رشد پایدار از طریق آزادسازی‌های اقتصادی تأکید شده است. با این حال، آزادسازی مالی نیازمند ابزار مالی، از جمله سیستم بانکی کارآمد است، به طوری که کارآمدی آن از طریق رقابت‌پذیری حاصل شود.

این مطالعه به دنبال بررسی این فرضیه است که چنانچه سیستم بانکی ایران از طریق رقابت‌پذیرتر شدن تقویت یابد، تا چه میزان شرایط لازم و تسهیل‌کننده‌ای را برای آزادسازی‌ها و رشد اقتصادی فراهم می‌کند؟ در صورتی که آزادسازی نرخ بهره به‌عنوان آزادسازی مالی تلقی شود که منطبق با گزینه جدید بانک مرکزی مبتنی بر گرایش نرخ بهره به نرخ تورم کشور باشد، چه عواملی می‌تواند در مرتفع کردن این شکاف (ایجاد هم‌گرایی در نرخ بهره و نرخ تورم) مؤثر باشد؟ ایده اصلی این مقاله در تأثیرگذاری رقابت‌پذیری بانک‌های دولتی و خصوصی که از طریق شاخص هرفیندال-هیرشمن اندازه‌گیری می‌شود، بر آزادسازی مالی و سپس رشد اقتصادی در ایران قابل بررسی است. برای رسیدن به این اهداف با به‌کارگیری داده‌های نظام بانکی ایران در یک مقطع زمانی ده‌ساله از روش‌های اقتصادسنجی (داده‌های تابلویی) استفاده می‌شود.

نتایج قابل انتظار، اثربخشی مثبت تقویت نظام بانکی ایران از طریق ارتقا رقابت‌پذیری بر آزادسازی و رشد اقتصادی کشور است.

کلمات کلیدی: آزادسازی اقتصادی، رشد اقتصادی، رقابت‌پذیری، نظام بانکی ایران.

^۱ دانشیار دانشکده اقتصاد دانشگاه اصفهان

^۲ دانشیار دانشکده اقتصاد دانشگاه اصفهان

^۳ دانشجوی کارشناسی ارشد توسعه اقتصادی و برنامه ریزی دانشگاه اصفهان